

1909 г. За случая пристигат опълченци от други български краища, много заслужили дейци от годините на революционната борба и гости. Всички заедно присъстват на възпоменателната снимка, документираща събитието. На преден план се открояват фигурите на Панайот Хитов, Никола Обретенов, Христо Македонски, Филип Симидов. Целта на дружеството е постигната - дългогодишният труд за нравствено-то извисяване на опълченските заслуги намира и своя материален израз в осъществяването на строежа на паметника. Издигането му в центъра на Русе винаги ще напомня на поколенията за патриотичната ревност на предците.

Панайот Хитов изцяло посвещава обществената си дейност след Освобождението на издигане авторитета на поборниците за народна свобода и участниците в опълченските дружини. Русенското население не пропуска случай да засвидетелства вниманието и уважението си към стария войвода. Последен жест на внимание към паметта на Панайот Хитов е решението на градския съвет от 1 март 1918 г. Само седмица след смъртта на войводата на 22 февруари, кметът докладва: "... Пред вид големите му заслуги към отечеството, който пръв на Балкана с шепя юнаци с девиз "Свобода или смърт" е пробудил народното съзнание за политическото освобождение на България от турското робство, нам се налага да увековечим паметта му в нашия град за назидание на младото поколение, че заслугите на заслужилите и жертвалите се за отечеството граждани не остават неоценени." По този случай той предлага улиците "Пошова" и "Крепостна", които минават покрай жилището на покойния, където той е живял и умрял, да се преименуват на улица "Панайот Хитов".²⁵ Русенският градски общински съвет единодушно се солидиризира с предложението.

И до днес улицата носи името на стария войвода. Може и да е твърде нетрадиционен начинът, но така Панайот Хитов не престава да присъства в забързаното ни ежедневиe.

1. Вестник Славянин, Русе, № 33, 29 септ. 1884. 2. Сиромахова, Ж. Русенският край по време на Освободителната война. - В: Известие на Народен музей - Русе, Варна, 1968, кв. 3, с. 89. 3. Славянин, № 45, 27 окт. 1884. 4. Енциклопедичен справочник "Съединение". С, 1985. 5. ДА - Русе, ф. 58, оп. 1, а.е.4. 6. ИМ - Русе, инв. № 206 В. 7. Пак там. 8. Славянин, № 105, 2 апр. 1885. 9. Хитов, П. Как станах хайдутин. С., 1982, с. 196. 10. Пак там, с. 198, 209. 11. Славянин, № 128, 4 юни 1885. 12. Симеонова, Р. Протоколи на Българо-македонското благотворително дружество в град Русе /1884 - 1887/. ИДА, № 70, с. 234 - 235. 13. ИМ - Русе, инв. № 989 В. 14. Славянин, № 16, 14 септ. 1885. 15. Пачкова, П. Идеино развитие на поборниците след Освобождението. С., 1988, с. 92. 16. ДА - Русе, ф. 1 к, оп. 1, а.е. 228, л. 5. 17. Русенски общински вестник, Русе, № 37, 23 дек. 1896. 18. Пак там. 19. Баръмов, С. Д. Из дейността на поборниците и опълченците от Великотърновския край след Освобождението. Научни трудове на ВВОВУ "Васил Левски", кн. 21, 1992, с. 358. 20. Славянин, № 7, 13 авг. 1889. 21. ИМ - Русе, инв. № 989 В. 22. ДА - Русе, ф. 4 к, оп. 1, а.е. 11, л. 48. 23. ДА - Русе, ф. 4 к, оп. 1, а.е. 6, л. 224; а.е. 15, л. 116. 24. Български новини, № 46, 6 ян. 1896. 25. ДА - Русе, ф. 4 к, оп. 1, а.е. 48, л. 45.